

תאריך עדכון: 20/10/2022

שם ומספר הקורס: תורת האדם א'

שם המרצה: ד"ר מירי בנטואיץ'

סוג הקורס: שיעור

שנת לימודים: שנה א', רפואה (4-שנתי) מסטר: שנתי היקף שעות: 3 ש"ש

אתר הקורס באינטרנט: moodle

א. מטרות הקורס (מטרות על / מטרות ספציפיות):

מטרות-על

- לפתח ולעודד את רגישותם האנושית, חברתית ותרבותית של הרופאים לעתיד דרך היחשפות קוגניטיבית וחוויתית לתכנים ממדעי הרוח, החברה והאמנויות
- לסייע בהשתתת זהות מקצועית רפואית, אשר בה רגישות אנושית, מודעות להקשרים חברתיים ותרבותיים, לצד הדגשתה של התנהלות אתית כלפי מטופלים ועמיתים הן חלק אינטגרלי ממנה.

מטרות ספציפיות

- הסטודנטים/ות ילמדו עקרונות אתיים בסיסיים במקצוע הרפואה ואת השתקפותם בחקיקה רלוונטית בישראל
- הסטודנטים/ות ילמדו ויישמו תיאוריות אתיות בסיסיות בהקשר של קבלת החלטות בנושאי אתיקה רפואית
- הסטודנטים ייחשפו לדילמות אתיות ברפואה – בהקשרים ספציפיים (מטפל-מטופל) וכלליים (חברה, תרבות)
- הסטודנטים יכירו, יעבדו ויכבדו היבטים מגוונים ב"חויית החולה" וב"חויית הרופא/ה"
- הסטודנטים יכירו אירועים הסטוריים מכוננים בתולדות הרפואה שמדגישים את המחויבות של הרופאים/ות למטופל ולקהילה בה הם/ן פועלים/ות
- הסטודנטים /ות ילמדו ויזהו תהליכי סוציאליזציה כגון הקוריקולום הנסתר וטקסי מעבר כחלק ממקצוע הרפואה והלמידה שלו
- הסטודנטים/ות יכירו ויכבדו היבטים תרבותיים-דתיים הרלוונטים להתנהלות אתית ומקצועית כרופאים/ות לעתיד
- הסטודנטים/ות יכירו היבטים וגישות פסיכולוגיות בסיסיות הרלוונטיים עבורו לצורך אבחנה מקצועית ורגישות אנושית כלפי המטופלים
- הסטודנטים/ות ייחשפו להיבטים באמנות שיסייעו להם להבחין ולחוות את האופן שבה תרבות וחברה מבנות ומשפיעות על נקודת המבט של בני-האדם – רופאים/ות ומטופלים/ות
- הסטודנטים/ות ייחשפו להיבטים באמנות שיסייעו להם בחידוד האוריינות החזותית וחשיבותה כמו גם בחשיבות הכלת עמימות

ב. תוכן הקורס: (רציונל, נושאים)

הקורס יעסוק במגוון נושאים מתחומי האתיקה, מדעי הרוח, מדעי החברה והמשפט (חוקים), כמפורט להלן בחלק "תוכנית השיעורים", על מנת להשיג את מטרות-העל והמטרות הספציפיות של הקורס

ג. מהלך השיעורים: (שיטות ההוראה, שימוש בטכנולוגיה, מרצים אורחים)

הקורס עושה שימוש הן בהוראה פרונטאלית, הן בדיון בקבוצות קטנות, והן בלמידה עצמית אקטיבית (הגשת עבודה מסכמת בעלת מס' רכיבים – ראו פירוט בנפרד בהמשך). כמו כן, נכללים בקורס מרצים אורחים. השיעורים ניתנים בימים מרוכזים ובשיעורים בודדים המשולבים בקורסים האינטגרטיביים.

ד. **חובות / דרישות / מטלות:** בוחן אמריקאי בסוף חלק היסוד, עבודה מסכמת בסוף השנה. בנוסף, ישנה נוכחות חובה בכל הדיונים בקבוצות הקטנות (אתיקה, פסיכולוגיה), על כל המשתמע מכך בהתאם לתקנון הפקולטה.

ה. מרכיבי הציון הסופי (ציון מספרי / ציון עובר):

ציון (מספרי) ניתן ע"י מרצה הקורס. הציון מורכב מן הבוחן האמריקאי בסוף רכיב היסוד הבסיסי של הקורס (20%), עבודה מסכמת (50%) והשתתפות פעילה בדיונים האתיים (30%). **תוספת בונוס של עד 5 נק' נוספות לציון הסופי בקורס תינתן לסטודנטים שיפגינו השתתפות פעילה לאורך כל ההרצאות של אמנות, בהתאם לשיקול דעתה של המרצה.**

לא ניתן לעבור את הקורס ללא ביצוע בוחן אמריקאי. הגשת כל רכיבי העבודה המסכמת (ראו להלן פירוט). וקבלת ציון של 60 לפחות בבוחן, בעבודה המסכמת ובתרגולים/דיונים אתיים (כל אחד בנפרד), ועמידה בדרישות הנוכחות כמצויין בתקנון הפקולטה, כולל נוכחות בקבוצות הקטנות (פסיכולוגים ודיונים באתיקה)

עבודה מסכמת:

העבודה המסכמת תיעשה בזוגות קבועים עבור כל רכיבי העבודה כמתואר להלן, כאשר הרישום למטלות השונות וציון שמות הזוגות/צמד הסטודנטים/ות המגישים/ות אותן יעשה עד לסיום חלק היסוד בקורס. לעבודה המסכמת 2 רכיבים. רכיב אחד הינו כתיבת 2 מטלות כתובות משולבות חומרי לימוד שנלמדו בכתה ובאופן עצמוני, ומוגשות ב-2 מתוך 3 נקודות זמן כדלקמן: סוף קורס אנטומיה אן לאחר היום המרוכז בהתמכרות והפרעות אכילה, וגם סוף קורס מוח ונפש. בכל אחת מנקודות הזמן הללו, יפורסמו הנחיות ספציפיות לכתיבת המטלה הכתובה בהקשר המדובר. הנחיות אלה יכללו קווים/סעיפים מנחים לכתיבת המטלה הכתובה, לרבות בקשה לתייחסות לחומרי לימוד רלוונטיים שנלמדו (בכתה ועצמונית כחלק מהכנת המטלה הכתובה) עד לנקודת הזמן בה מפורסמות ההנחיות. הגשת כל מטלה כתובה תהיה בתוך שבועיים מיום פרסום ההנחיות לכתיבה, ולא יהיה ניתן להגישה במועד מאוחר יותר. כמו כן, לא ניתן להגיש יותר מ-2 מטלות כתובות עבור רכיב זה. הרכיב השני הינו כתיבת מקרה לדיון באתיקה רפואית באחד מנושאי האתיקה שנלמדו בקורס במהלך השנה, וניתוחו על בסיס עקרונות האתיקה, לצד קישורו להיבטים רלוונטיים שנלמדו במהלך השנה בנושא אתיקה רפואית, בהתאם להנחיות שיפורסמו. משקל הרכיב הראשון (2 מטלות כתובות) – 60% מן העבודה המסכמת (המתחלקים באופן שווה בין המטלות), והרכיב השני (מקרה לדיון וניתוח באתיקה) – 40%

העבודה המסכמת תיעשה בזוגות קבועים עבור כל רכיבי העבודה כמתואר להלן, כאשר רישום הזוגות/צמד הסטודנטים/ות יעשה עד לסיום חלק היסוד בקורס. לעבודה המסכמת 2 רכיבים. רכיב אחד הינו כתיבת רפלקציה

משולבת חומרי לימוד שנלמדו ב-2 מתוך 3 נקודות אפשריות (סוף קורס אנטומיה, לאחר היום המרוכז בהתמכרות והפרעות אכילה, סוף קורס מח ונפש). בכל אחת מנקודות הזמן הללו, יפורסמו הנחיות ספציפיות לכתיבת הרפלקציה בהקשר המדובר. הנחיות אלה יכללו הן קווים/סעיפים מנחים לכתיבת הרפלקציה והן בקשה להתייחסות לחומרי לימוד רלוונטיים שנלמדו עד לנקודת הזמן בה מפורסמות ההנחיות. הגשת כל רפלקציה משולבת חומרי לימוד תהיה בתוך שבועיים מיום פרסום ההנחיות לכתיבה, ולא יהיה ניתן להגישה במועד מאוחר יותר. הרכיב השני הינו כתיבת מקרה לדיון באתיקה רפואית באחד מנושאי האתיקה שנלמדו בקורס במהלך השנה, וניתוחו על בסיס עקרונות האתיקה ותיאוריות המוסר, לצד קישורו להיבטים רלוונטיים שנלמדו במהלך השנה בנושא אתיקה רפואית, בהתאם להנחיות שיפורסמו. משקל הרכיב הראשון (רפלקציה) – 40% מן העבודה המסכמת, והרכיב השני (מקרה לדיון וניתוח באתיקה) – 60%

ו. **ביבליוגרפיה** (חובה/רשות): טקסטים רלוונטיים לכל שיעור יהיו זמינים ב-moodle, לרבות מצגות Power

.Point

תורת האדם – תוכנית שיעורים לשנה א' (תשפ"ג)

ק"ר	מרצה/מנחים	שם ההרצאה
בה"צ	ד' 26/10, 15:15-16:00	מבוא: הצגת קורס תורת האדם כמכלול
	ג' 8/11, 12:30-14:00	סוגיות אתיות-תרבותיות בבריאות הציבור
	ג', 15/11, 10:45-12:30	בריאות הציבור: המפגש בין אתיקה, כלכלה ומדיניות ציבורית
תורת האדם – רכיב יסוד סה"כ: כ-3 ימי לימוד (מערכת שעות מפורטת זמינה באתר הקורס)		
אנטומיה	ד"ר מירי בנטואיץ' + מתרגלים	בין אתיקה לאנטומיה
	ד"ר גל שחר	בין גוף לגופה: הגוף החי והמת בראי האמנות
	פסיכולוגים/עו"סים	מפגשים בקבוצות קטנות בהנחיית פסיכולוגים
	פסיכולוגים/עו"סים	
	פסיכולוגים/עו"סים	
ד"ר זהר שני-גרשון	אנטומיה של סוציאליזציה: הקוריקולום הסמוי וטקסי מעבר בלימודי רפואה	
פת'	טרם נקבע	בין אמנות לדיאגנוסטיקה והכלת אמביוולנטיות
אנרגטיקה ביו-	גב' הילה פלד-ממן	התמכרות – אלוהול, אוכל, סמים - הקדמה + מפגש עם מכור לשעבר
	פסיכולוגים/עו"סים	התמכרות – דיון בקבוצות קטנות
	יימסר בהמשך	הפרעות אכילה – מפגש פרונטלי + קטע וידאו
מוח ונפש	פסיכולוגים/עו"סים	הפרעות אכילה – דיון בקבוצות קטנות
	ד"ר שירי ספקטור	חרדה, לחץ ודיכאון: בין הניורולוגי לפסיכולוגי
	טרם נקבע	צפייה בסרט הפרפר ופעמון הצלילה **
	טרם נקבע	מחלות נפש וההתמודדות עמן בראי האמנות
גרג"ה	ד"ר זהר שני-גרשון	פוקו ורעיון השגעון
	טרם נקבע	בין אאוגניקה, לחוק איסור העברת מידע גנטי
	ד"ר מירי בנטואיץ' + מתרגלים	היבטים דתיים ואתיים בגנטיקה ורבייה
	ד"ר מירי בנטואיץ' + מתרגלים	מחלות גנטיות של הגיל המבוגר – אספקטים אתיים
	טרם נקבע	סרט "שומרת אחותי" + דיון בקבוצות
	טרם נקבע	התפתחות האדם – פסיכולוגית
טרם נקבע	ד"ר שירי ספקטור	התפתחות האדם – קוגניטיבית

* ק"ר = קורס הרפואה שפועל במקביל לקורס תורת האדם

** אופציה להגשת תרגיל רפלקציה בזוגות על הסרט. תרגיל זה

מקרא צבעים: אתיקה – קבוצות קטנות, פסיכולוגים/עו"ס- קבוצות קטנות, פסיכולוגיה – הרצאות, אמנות [כתב מודגש], היבטים סוציו-תרבותיים.